



## Barraca de la Serra del Ginebral

Rellinars

### Ubicació

**Comarca:** Vallès Occidental  
**Lloc/Adreça:** Serra del Ginebral  
**Alçada:** 381

### Coordenades:

**Latitud:** 41.65077  
**Longitud:** 1.90565  
**UTM Est (X):** 408874  
**UTM Nord (Y):** 4611581

### Classificació

**Número de fitxa:** 08179 - 386  
**Àmbit:** Patrimoni immoble  
**Tipologia:** Edifici  
**Estil / època:** Modern Popular Contemporani  
**Segle:** XVIII-XX  
**Estat de conservació:** Bo  
**Notes de conservació:** Malgrat el seu aspecte, la coberta deixa entrar la llum del dia per varis indrets sinònim de filtracions d'aigua de pluja.  
**Protecció:** Legal  
**Observacions protecció:** Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental  
**Accés:** Difícil  
**Ús actual:** Sense ús  
**Titularitat:** Privada  
**Titular:** 08178A00900009000000  
**Autoria de la fitxa:** Jordi Montlló i Laura Bosch  
**Data de registre de la fitxa:** ds., 01/06/2019 - 02:00

### Descripció

Barraca de pedra seca situada a tocar d'un corriol obert per les bicicletes i motos tot terreny que comunica la serra del Ginebral amb la carena del Cellers i la Pòpia. L'accés es fa pujant pel camí de Cal Manel fins un replà on hi ha a mà esquerra una torre d'alta tensió. Des d'allí cal resseguir el corriol, de baixada, un centenar de metres aproximadament.

Es tracta d'una construcció del tipus aèria, aïllada, de planta circular, que mesura 2,20 m de diàmetre interior. La porta, orientada a l'oest, mesura 1,25 m d'alçada per 0,87 m d'amplada màxima exterior i de 0,60 m a l'interior. Els muntants són rectes, suporten una única llinda, plana i contra llinda a l'interior. El gruix dels murs és de 0,50 m. L'alçada del voladís (mesura presa davant de la porta) és d'1,35 m. La coberta, és de volta per aproximació de filades, ben conservada, però amb el caramull desplaçat degut a la manca del recobriment de terra i pedruscall exterior que la protegeix. L'alçada màxima mesurada a l'interior és de 2,25 metres. Dins de l'estança, a mà dreta conserva un tinell o cocó d'uns 0,25 m de costat i 0,35 de fons. Està situat per sota l'arrencada de la volta; per la part exterior de la corona ha sofert un despreniment i deixa entrar la llum del dia. Té una espitllera orientada al nord.

## **Observacions:**

Aquesta barraca no consta en l'inventari de l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca.

## **Història**

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en tines.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

## Bibliografia

- PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.
- RECULL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.
- RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.
- SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.
- SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.
- SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.
- SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

